UUTISET

Vanhat hyvät keinot – uskoontulo, AA ja vihainen akka – auttavat vankia sopeutumaan yhteiskuntaan, mutta vankeinhoidossa tärkein ominaisuus on sinnikkyys. **PÄÄJOHTAJA ESA VESTERBACKA, RIKOSSEURAAMUSVIRASTO**

Vankilajohtaja suosisi vapaampaa vankeutta

Avovankiloilla ja valvotulla vapaudella koetetaan taluttaa vanki takaisin yhteiskuntaan.

Asteittainen vapautuminen on paras tapa estää uusi lusiminen.

”Vankiloiden ydintehtävänä on paitsi panna täytäntöön seuraamuksia, myös lisätä tuomittujen valmiuksia rehelliseen elämään. Pystymme parhaiten huolehtimaan yhteiskunnan turvallisuudesta vaikuttamalla vapautuviin vankeihin”, sanoo Rikosseuraamusviraston (Rise) pääjohtaja **Esa Vesterbacka** MT:n haastattelussa.

”Ongelmana on kuitenkin ollut, että vanki on päässyt suljetulta suoraan kadulle, kun vapautuva vanki pitäisi ’saattaen vaihtaa’. Valvottu koevapaus on tuonut vapautumiseen erinomaisen työkalun.”

Vesterbackan mukaan Suomea pidetäänkin nyt vankeinhoidon mallimaana, koska meillä on menty avoimempaan suuntaan.

Kun rikoksenuusijoita on yleensä 46 prosenttia, valvotun koevapauden jälkeen heitä on 26 prosenttia. Ensikertalaisista vangeista kolmannes palaa kiven sisään.

Vesterbacka ei ole huolissaan vankiloiden liian ”avoimista ovista”, sillä vankien määrä ei ole kasvanut pitkällä aikavälillä. Avovankilasta poistuu luvatta vain 3–4 prosenttia vangeista.

Vanhat hyvät keinot – uskoontulo, AA ja vihainen akka – auttavat vankia sopeutumaan yhteiskuntaan, mutta vankeinhoidossa tärkein ominaisuus on Vesterbackan mukaan kuitenkin sinnikkyys.

”Hyysäämisen ja auttamisen ero on siinä, tuetaanko vai tehdäänkö puolesta.”

Ehdonalaisia vankeja vastuutetaan etsimään itse esimerkiksi asuntoa.

Nuorisotakuu myöhässä

Vesterbackan mukaan tuomion saaneella syrjäytymiskehitys on jo melko pitkällä, ja siksi myös polku rikoksettomaan elämään on pitkä, ja se pitää miettiä yksilöllisesti.

”Parasta kriminaalihuoltoa on hyvä sosiaalipolitiikka. Yhteiskunnan turvallisuuden ja syrjäytymiskehityksen kannalta on paljon parempi panostaa lastensuojeluun kuin lisävankiloiden rakentamiseen, sillä silloin ollaan myöhässä.”

Monen vangin syrjäytyminen on alkanut keskeytyneestä peruskoulusta.

”Riski alkaa kasautua koulupudokkuudesta. Ei niin, että kaikki pudokkaat joutuvat vankilaan, mutta meille päätyneistä heitä on huomattava osa.”

Uusi nuorisotakuukaan ei auta tätä joukkoa, sillä se alkaa etsiä opiskelupaikkaa jo peruskoulunsa päättäneille ja työtä tätä vanhemmille.

Rikoskin voi olla hyvä tulos

Vesterbacka, 58, on taustaltaan juristi, huumesyyttäjä sekä Köyliön ja Turun lääninvankilan entinen johtaja. Kokemus kuuluu näkemyksissä.

”Meille hyvä tulos ei ole ainoastaan se, että ihminen ei uusi rikosta, vaan myös se, että hän uusii sen pidemmän ajan kuluttua tai syyllistyy vähemmän vakavaan rikokseen.”

Siksi annetaan henkistä valmennusta.

”Opetamme muun muassa vihanhallintaa. Joukko on aika spontaania, ja yritämme saada läpi viestin, että ajattele ensin ja tee vasta sitten.”

Joissakin perheissä vankeus on periytyvää, mutta vankilajohtajan mukaan joukko on pieni.

Vangit vähenevät

Kakun nauttijat ovat vähentyneet viime vuosina Suomen vankiloissa muutamalla kymmenellä vuosittain. Muualla Euroopassa suuntaus on päinvastainen Hollantia lukuun ottamatta.

Syynä vankien vähenemiseen Suomessa ovat muutokset tuomioissa sekä yhdyskuntaseuraamusten ja valvotun vapauden lisääntyminen.

Yhteiskuntapalvelu on viime aikoina vähentynyt samaan tahtiin kuin siihen johtaneet törkeät rattijuopumuksetkin. Valvottua koevapautta on puolestaan lisätty.

Vankilukukin on laskenut 2000-luvun alun lähes 4 000:sta. Vuosituhannen alussa rajat Baltiaan avautuivat, huumerikollisuus ryöpsähti ja muitakin tuomioita kovennettiin.

Suomen vankiloissa istuvista 15 prosenttia on ulkomaalaisia, mikä on Vesterbackan mukaan länsieurooppalaisittain vähän.

Suomi maksaa vankeuskulut, mutta täyshoitoa hakevia turistivankeja ei ole.

”En usko, että tänne hakeuduttaisiin rikossäännösten perässä. Sijainti ja ilmasto suojaavat meitä.”

Geenipankki säilyy

Suomen vankiloilla on ollut vanhastaan myös muita yhteiskunnallisia tehtäviä kuin rehellisyyteen kasvatus: on tehty lentokenttiä, nikkaroitu leikkimökkejä ja kunnostettu Museoviraston apuna linnoja. Listalla on seuraavana Olavinlinna.

Helsingin vankila tekee yhä kaikki autojen rekisterikilvet, tosin saksalaisen yrityksen alihankkijana. Myös liikennemerkeistä vankilat valmistavat kilpailutuksen kautta kolmanneksen.

”Metsähallitukselle kunnostamme kansallispuistoissa pitkospuita ja nuotiopaikkoja, eikä niitä pystyttäisi ylläpitämään ilman vankityövoimaa. Teemme yleishyödyllistä työtä, joka jäisi muuten tekemättä.”

Vesterbacka vakuuttaa, että vankilaverkon mahdollisesti kutistuessa suomenlampaan ja lapinlehmän geenipankit Pelsossa ehditään siirtää ja säilyttää. Sukevan kyytötkin päätyivät maatalousoppilaitokseen.

EIJA MANSIKKAMÄKI

SAARA OLKKONEN

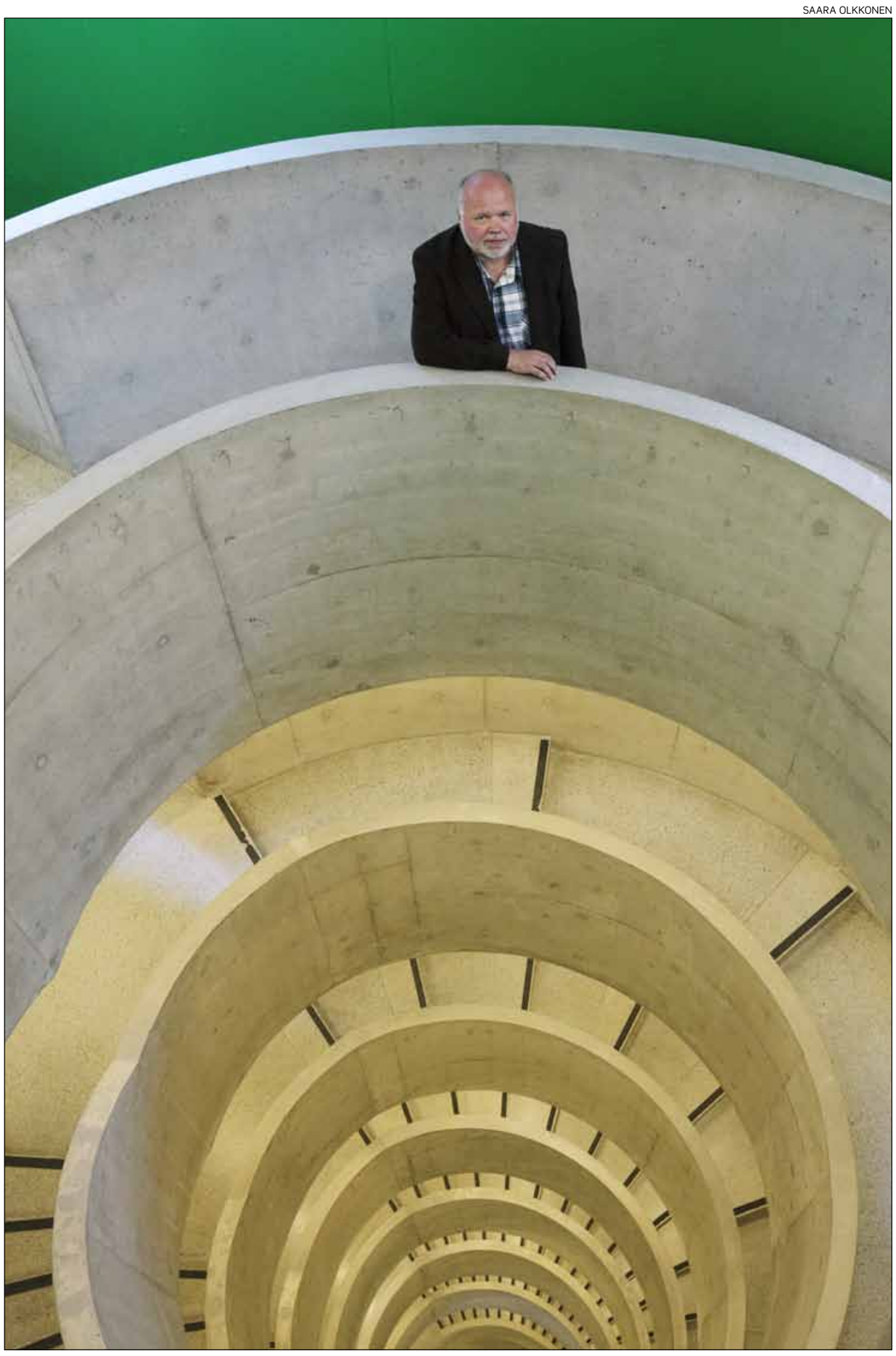

Syrjäytymiskierre voi alkaa jo lapsena ja ilmetä peruskoulun keskeyttämisenä. ”Parasta kriminaalihuoltoa on hyvä sosiaaliturva. On parempi panostaa lastensuojeluun kuin vankiloihin”, sanoo Rikosseuraamusviraston pääjohtaja Esa Vesterbacka. Paljon puhuttu nuorisotakuukin saattaa osua monen nuoren kohdalla liian myöhäiseen ajankohtaan.

LUVUT

Yli 3 200 vankia

Suomessa on 26 vankilaa, joista 5–7 aiotaan sulkea vuosina 2016–2025.
Vankeja oli viime vuonna 3 236. Määrä väheni 26:lla edellisvuodesta.
Suljetuissa vankiloissa oli 2 300 ja avovankiloissa 900 vankia ja valvotussa koevapaudessa 150 vankia. Yhdyskuntaseuraamuksia suoritti lähes 4 000 ihmistä.
Keskimääräinen vankeustuomio on 8–9 kuukautta.
Tavallisimmat rikosnimikkeet ovat henkirikos, pahoinpitely, huumausainerikos, varkaudet ja liikennejuopumus. Henkirikosten määrä on Suomessa edelleen eurooppalaisittain korkea.
Naisia vangeista oli 7 prosenttia.
Vangeista ulkomaalaisia oli 15 prosenttia eli noin 500, tutkintavangeista kolmannes. Suurin osa on huumerikollisia Virosta ja Venäjältä sekä omaisuusrikoksia tehneitä Bulgarian, Romanian ja Liettuan kansalaisia. Vankeja on kaikkiaan 65 maasta.
Vankeja on Suomessa 100 000 asukasta kohden 59, Pohjoismaissa 65, läntisessä Euroopassa 88, eteläisessä 123 ja itäisessä 204, Baltiassa 290, Venäjällä 505 ja Yhdysvalloissa 730.
Paljusellien käyttö päättyy viimeistään vuonna 2017. Niitä on runsaat 200. Paljuselleissä vangit tekevät tarpeensa ämpäreihin.

RANGAISTUS

Monta tapaa suorittaa

Suljetussa vankilassa eletään tarkasti valvotusti. Vangin tulee osallistua työhön, opiskeluun tai kuntouttavaan toimintaan. Luotettaville vangeille voidaan myöntää poistumislupa vankilasta.
Avovankilassa vanki ei ole jatkuvan vartioinnin alainen. Työkohteet ovat vankilan ulkopuolella, ja suuri osa saa säännöllisesti poistumisluvan.
Yhdyskuntaseuraamuksia ovat yhdyskuntapalvelu, nuorisorangaistus, ehdonalaisen vapauden valvonta ja valvontarangaistus, niin sanottu pantavalvonta. Tuomittu asuu kotonaan.
Yksi vuorokausi yhdyskuntaseuraamusta maksaa 14 euroa, suljettu vankila 211 euroa, avolaitos 170 euroa ja valvottu koevapaus 67 euroa. Vuonna 2012 aloitettu pantarangaistus maksaa alussa 182 euroa päivässä, jatkossa noin 60.

Maaseudun Tulevaisuus ilmestyy juhannusviikolla maanantaina 17.6. ja keskiviikkona 19.6.

Ilmestyy	Sisäänjättöaika
Ma 17.6.	Pe 14.6. klo 10.00
Ke 19.6.	Ma 17.6. klo 16.00
Ma 24.6.	To 20.6. klo 10.00

HUOM! Lehti ei ilmesty perjantaina 21.6.

Ilmoitusvaraukset:
p. 020 413 2321
Aineistot:
ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Suomen 2. luetuin päivälehti
Lukijamäärä 319 000 (KMT S11/K12) • Levikki 83 259 (LT/2011)

Sulkeminen uhkaa Itä- ja Pohjois-Suomen vankiloita

Maan talous on alamaissa ja säästöjä kaivetaan myös kiven sisästä. Valtio on vienyt vankiloilta vuosittain viisi miljoonaa euroa ja kiinteistön korjaus- ja vuokrakulut uhkaavat karata.

Vuosina 2006–2010 henkilöstöstä vähennettiin 12 prosenttia eli 200 henkilötyövuotta. Muun muassa Konnunsuon, Haminan ja Köyliön vankilat suljettiin.

Nyt selvityshenkilöt esittävät vuosille 2013–16 noin 200 ihmisen lisävähennystä ja vankiloiden sulkemista.

”Olemme mukana valtiontalouden talkoissa siinä missä muutkin. Pyrimme sopeuttamaan toimintaamme”, Rikosseuraamuslaitoksen (Rise) pääjohtaja **Esa Vesterbacka** sanoo.

Tuore toimitilaselvitys esittää, että Helsingin, Hämeenlinnan ja Vantaan vankiloita vahvistettaisiin, mutta väestön vähenemisen ja sijainnin vuoksi Itä- ja Pohjois-Suomen vankiloita suljettaisiin.

Ykkösvaihtoehtona on Pelson vankilan lakkauttaminen vuonna 2019. Alueen avovankiloista suljettaisiin samaan aikaan Kestilä ja vuoteen 2025 mennessä Juuka ja Sulkava.

»Olemme mukana valtiontalouden talkoissa siinä missä muutkin. Pyrimme sopeuttamaan toimintaa.«

ESA VESTERBACKA

Kalliimpana vaihtoehtona olisi Pelson peruskorjaus ja Pyhäselän lakkautus vuoteen 2025 mennessä.

Oulua ja Naarajärveä vahvistettaisiin, Laukaa siirtyisi Jyväskylään, Keravan vankila suljettaisiin vuonna 2016 ja Käyrän vankila Aurasta siirtyisi Turkuun.

Rise tekee säästöistä oman esityksensä oikeusministeriölle syksyllä.

Maaseudulla vankiloiden sulkemiset tietävät työpaikkojen menetyksiä. Pienten avolaitosten työntekijämäärä on 20–30, Pelson 80–90.

”Tämä kysymys siellä tietysti aina on, mutta meidän näkökulmamme on vankeinhoidollinen, ja yhteiskunnalliset vaikutukset joudutaan pohtimaan poliittisessa päätöksenteossa.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

Suomen rikosseuraamusalueet ja vankilat

Lakkautusuhan alla

Etelä-Suomen rikosseuraamusalue
1 Helsingin vankila
2 Suomenlinnan vankila
3 Keravan vankila
4 Vantaan vankila
5 Jokelan vankila
6 Riihimäen vankila

Länsi-Suomen rikosseuraamusalue
7 Hämeenlinnan vankila
8 Vanajan vankila
9 Kylmäkosken vankila
10 Käyrän vankila
11 Satakunnan vankila
12 Turun vankila
13 Vaasan vankila
14 Vilppulan vankila

Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalue
15 Juuan vankila
16 Kestilän vankila
17 Kuopion vankila
18 Laukaan vankila
19 Mikkelin vankila
20 Naarajärven vankila
21 Oulun vankila
22 Pelson vankila
23 Pyhäselän vankila
24 Sukevan vankila
25 Sulkavan vankila
26 Ylitornion vankila

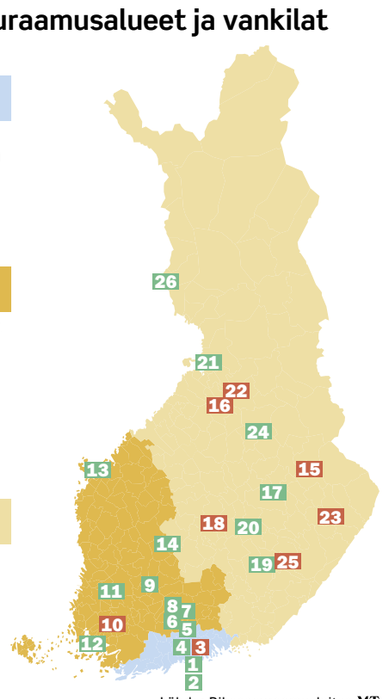

Lähde: Rikosseuraamuslaitos MT

MMM:n nimi ei muutu tämän hallituksen aikana

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) nimi säilyy nykyisellään ainakin tämän hallituskauden ajan.

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) ajoi MMM:n uudeksi nimeksi ruoka- ja luonnonvaraministeriötä, mutta kaikissa hallitusryhmissä ei ajatukselle lämmetty.

Pisteen asialle panivat tällä viikolla ministereiden väliset keskustelut.

”Totesimme, että emme tästä äänestämään lähde ja vedimme asian pois. Totta kai olen pettynyt, kun niin moni ihminen ministeriössä on tehnyt työtä tämän asian eteen”, Koskinen sanoi torstaina Maaseudun Tulevaisuudelle.

Viidestä muusta hallituspuolueesta vihreät ja vasemmistoliitto ovat vastustaneet nimenmuutosta.

Nimen myötä myös luonnonvaroja ja ympäristöä sivuavien tehtävien on arveltu hivuttautuvan pikkuhiljaa pois ympäristöministeriöstä. Myös SDP:ssä oli epäilijöitä.

”On vierastettu termiä luonnonvara. On pelätty vallankaappausta ja muutoksia ministeriöiden välisessä työnjaossa, mutta siitähän tässä ei ollut kyse”, Koskinen sanoi.

”Nimi olisi kertonut selvemmin, mitä me ministeriössä teemme.”

MMM uudessa strategiassa tehtävät jaettiin ruoka-, luonnonvarat- sekä hallinto- ja suunnitteluosastojen kesken.

Nimihanketta on vastustanut myös Kotimaisen kielten keskus. Tukea MMM sai tiettävästi oppositiopuolue keskustalta.

Koskinen toivoi hiljattain, että asia ratkeaisi ennen juhannusta. Nyt hanke kuopataan pariksi vuodeksi. Seuraavan kerran asia noussee esille eduskuntavaalien jälkeen hallitusneuvotteluissa keväällä 2015.

Ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) totesi MT:lle huhtikuussa, että Koskisen ajama nimenmuutos tuli ”ihan puskista” ja että tällaiset asiat tulee sopia juuri hallitusneuvotteluissa.

EIJA MANSIKKAMÄKI